

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.12.2016.JSP

Warszawa, 12 lipca 2016 r.

**Pan
Stanisław Kruszewski
Burmistrz Miasta Józefowa**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 7-10 czerwca 2016 roku kontrolę kompleksową w Urzędzie Miasta Józefowa. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:

- opracowywania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 30 czerwca 2016 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Mieście Józefów oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy. Na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz złożonych wyjaśnień ustalono iż, żadnej z komórek organizacyjnych ani stanowisk Urzędu Miasta Józefów nie przyporządkowano zadań związanych z realizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podczas kontroli stwierdzono, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Józefów realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Podczas kontroli stwierdzono, że Rada Miasta Józefowa przyjęła Uchwałę Nr 64/VI/2011 z dnia 27 maja 2011 roku w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015”. Uchwałą Nr 168/VII/2016 z dnia z dnia 1 kwietnia 2016 roku Rada Miasta Józefowa przyjęła

„Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020”. W Programie brak jest harmonogramu realizacji działań oraz sposobów monitorowania realizacji i ewaluacji jego efektów.

W wyniku działań kontrolnych ustalono, iż Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015 był realizowany w trakcie jego trwania tylko częściowo.

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Józefowie oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach prowadzonych kampanii informacyjnych rozpowszechniały ulotki oraz plakaty dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz na temat problematyki uzależnień.

- W lokalnych szkołach realizowano programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży dotyczące m.in. zjawiska przemocy domowej, treningi zastępowania agresji oraz treningi kształtowania umiejętności społecznych. W szkołach przeprowadzono również warsztaty dla rodziców na dotyczące tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych systematycznie zwiększali swoje kompetencje biorąc udział w licznych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Na terenie miasta Józefowa nie funkcjonuje żaden ośrodek wsparcia. Z wyjaśnień złożonych podczas kontroli wynika, iż w sytuacjach konieczności zapewnienia schronienia osoby bądź rodziny kierowane są do Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku lub do Domu Samotnej Matki w Otwocku.

- Na terenie miasta Józefowa podmiotami udzielającymi wsparcia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy są:

- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz ofiar i sprawców przemocy domowej działający przy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Józefowie oferujący poradnictwo psychologiczne – w 2015 roku skorzystało 10 osób z rodzin doświadczających przemocy.
- Od 1 maja 2016 r. w Biurze Rady Miasta ul. Kard. Wyszyńskiego 1 funkcjonuje nieodpłatna pomoc prawna, gdzie kierowane są osoby doświadczające przemocy.
- Jednocześnie osoby doznające przemocy lub sprawcy przemocy kierowani są również do miejsc wsparcia poza terenem miasta m.in. na terenie Otwocka lub Warszawy.

- Na terenie miasta Józefów i powiatu otwockiego nie jest realizowany program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. Z przekazanych przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego informacji wynika, iż sprawcy przemocy kierowani są przez Zespół oraz grupy robocze do udziału w programach prowadzonych przez Stowarzyszenia Niebieska Linia w Warszawie.

Jednocześnie w trakcie kontroli ustalono, iż następujące działania wpisane do realizacji do Programu: „prowadzenie grup wsparcia dla rodziców dzieci w różnym wieku” oraz „prowadzenie warsztatów dla kobiet i mężczyzn na temat asertywności, poczucia własnej wartości, rozwiązywania konfliktów bez przemocy” nie były realizowane. Ze złożonych wyjaśnień wynika, iż „nie było potrzeb w tym zakresie”.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Rada Miasta Józefowa przyjęła Uchwałę nr 381/V/2010 z dnia 10.11.2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Józefowie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W dniu 28 grudnia 2010 r. Zarządzeniem nr 134/10 w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Burmistrz Miasta Józefowa powołał Zespół Interdyscyplinarny. Zgodnie z rozdziałem IV ust 1. Uchwały nr 381/V/2010 z dnia 10.11.2010 r. „*kadencja Zespołu trwa 3 lata licząc od dnia powołania*”. W związku z powyższym kadencja Zespołu wygasła z dniem 28 grudnia 2013 r. Powołanie członków Zespołu Interdyscyplinarnego na kolejną kadencję nastąpiło zarządzeniem z dnia 6 lutego 2014 roku Burmistrza Miasta Józefowa Nr 12/14 w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w Józefowie. Mimo zapisu w Uchwale z dnia 10.11.2010 r. iż w skład Zespołu mieli zostać powołani przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz ochrony zdrowia, w skład Zespołu Zarządzeniem z dnia 28 grudnia 2010 r. nr 134/10 oraz z dnia 6 lutego 2014 roku Nr 12/14, nie powołano przedstawiciela ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowej, co jest niezgodne z art. 9a ust. 3 pkt. 5 i 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Podczas kontroli stwierdzono, że w Mieście Józefów zostały zawarte stosowne porozumienia z jednostkami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego zobowiązali się do zachowania poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Również członkowie grup roboczych złożyli stosowne oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych.

Funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Józefów pełni Pani Beata Piętka – pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Józefowie (od dnia 1.04.2016 r. pełniąc funkcję Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej).

Zespół Interdyscyplinarny spotyka się zgodnie z potrzebami nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, co jest zgodne z art. 9a ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W wyniku działań kontrolnych ustalono, iż na 15 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego jakie odbyły się w kontrolowanym okresie przedstawiciel Straży Miejskiej powołany na członka Zespołu wziął udział tylko w jednym spotkaniu.

Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Józefowie. Z przedstawionej przez Przewodniczącą Zespołu informacji wynika, iż przypadkach, kiedy na posiedzenie zapraszano były osoby doznające przemocy i stosujące przemoc kilkakrotnie posiedzenie odbyło się w Komisariacie Policji w Józefowie. Protokoły ze spotkań zawierają szczegółowe informacje na temat omówienia sytuacji rodzin dla których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, jak również zapisy na temat planowanych działań. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Józefowie, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Z ustaleń dokonanych podczas kontroli wynika, iż grupy robocze powoływane są przez Zespół Interdyscyplinarny co jest zgodne z zapisami art. 9a ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zbiór danych związanych z realizacją procedury Niebieskiej Karty został zgłoszony do GIODO (podczas kontroli przedstawiono zgłoszenie dokonane w dniu 4.05.2012 r. wraz z Urzędowym Potwierdzeniem Odbioru, jednak brak zaświadczenia Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych potwierdzającego zarejestrowanie zbioru).

W roku 2015 wszczęto procedurę Niebieskiej Karty dla 12 rodzin (wypełnienie NK-A: policja - 10 kart, MOPS - 1 karta, ochrona zdrowia – 1 karta) oraz kontynuowano również pracę z 28 rodzinami w ramach Procedury wszczętej w latach poprzednich.

W zakresie prowadzonych procedur Niebieskie Karty stwierdzono, iż:

- procedura Niebieskie Karty wszczynana była przez różne podmioty głównie przedstawiciele policji oraz pracowników socjalnych.
- formularze „Niebieskie Karty -A” przekazywane były do Przewodniczącej ZI w określonym ustawowo terminie o jakim mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (oprócz jednego przypadku kiedy formularz został przekazany po 13 dniach od dnia wszczęcia procedury),
- w większości przypadków formularz NK-A przekazywany był przez Przewodniczącą członkom Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie o jakim mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. (w dwóch przypadkach termin ten został przekroczony),
- we wszystkich skontrolowanych procedurach grupy robocze powoływane były zgodnie z zapisami art. 9a ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- w większości przypadków skład grup roboczych ograniczał się do przedstawiciela policji oraz ośrodka pomocy społecznej, stwierdzono mały udział w pracach grup roboczych przedstawiciele innych służb zaangażowanych w procedurę „Niebieskie Karty” (m.in. brak powołania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadku kiedy sprawca jest uzależniony od alkoholu),
- w przypadku niektórych procedur nie podjęto działań o jakich mowa w § 16 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. oraz w § 17 ust. 1 rozporządzenia (w 5 przypadkach nie zaproszono osoby doznającej przemocy oraz w 3 przypadkach nie wezwano sprawcy przemocy),
- w ramach procedury wypełniano formularze „NK-C” z osobą doznającą przemocy oraz „NK-D” ze sprawcą przemocy co jest zgodne z § 8 ust. 2 oraz ust. 6 rozporządzenia,
- we wszystkich przypadkach wyznaczano krótki termin między wszczęciem procedury a pierwszym posiedzeniem grupy roboczej, bądź Zespołu Interdyscyplinarnego, a na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego omawiano sytuację rodzin,

- w większości prowadzonych procedurach brak jest informacji na temat opracowania indywidualnych planów pomocy o jakich mowa w § 16 ust. 1 pkt. 4 oraz ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. jak również opracowania podziału działań prowadzonych w ramach procedury dla przedstawicieli poszczególnych służb,
- w większości przypadków brak było monitorowania sytuacji rodziny (w tym m.in. brak dokumentacji potwierdzającej monitorowanie o jakim mowa § 13 pkt. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.),
- brak dokumentowania podejmowanych działań o jakim mowa w § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. (m.in. w jednym przypadku brak jakiegokolwiek dokumentacji potwierdzającej podejmowanie działań przez okres 14 miesięcy),
- przewodnicząca Zespołu kierowała zawiadomienia do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dot. wszczęcia procedury przymusowego leczenia zgodnie z § 17 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- zakończenie procedur dokumentowane było w formie protokołu, jednak w dwóch przypadkach o zakończeniu nie powiadomiono wszystkich podmiotów uczestniczących w procedurze.

Za powstanie nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Burmistrz Miasta Józefów.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Uregulować kwestie dotyczące przyporządkowania zadań związanych z budową systemu przeciwdziałania przemocy w mieście Józefów.
2. Gminny Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 uzupełnić o harmonogram realizacji zadań oraz określenie sposobu monitorowania realizacji i ewaluacji jego efektów, zaś nazwę Programu dostosować do zapisów określonych w art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Działania wpisane w Program realizować zgodnie z przyjętym harmonogramem.
3. Podjąć działania zamierzające do utrzymania ciągłości funkcjonowania na terenie Miasta Józefów Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie.
4. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego powołać przedstawiciela ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowej, zgodnie z art. 9a ust. 3 pkt. 5 i 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz podjąć działania zmierzające do regularnego udziału w spotkaniach Zespołu wszystkich jego członków zgodnie w podpisanymi porozumieniami o współpracy w Zespole.
5. Podjąć działania zmierzające do uzyskania potwierdzenia, iż zbiór danych związanych z realizacją procedury Niebieskiej Karty został zgłoszony do GIODO.

6. Formularze NK-A przekazywać członkom grupy roboczej w terminie o jakim mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
7. Monitorować sytuację rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz szczegółowo i systematycznie prowadzić dokumentację związaną z realizacją procedury przez zobligowanie wszystkich członków grup roboczych do dokumentowania podejmowanych działań zgodnie z § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku oraz zintensyfikować pracę grup roboczych uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa oraz kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy w oparciu o art. 9 a ust. 14 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
8. Opracowywać indywidualne plany pomocy zgodnie § 16 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.
9. Realizować zapisy § 16 i § 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. dotyczące zapraszania osób doznających przemocy oraz wzywania sprawców przemocy w rodzinie na spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego bądź grupy roboczej.
10. Skład grup roboczych w przypadkach uzasadnionych do tego potrzebami rodziny rozszerzać o przedstawicieli innych służb zaangażowanych w procedurę „Niebieskie Karty” poza standardowo powoływanymi przedstawicielami policji oraz pracownikami socjalnymi, a w przypadku procedur prowadzonych w rodzinach, gdzie sprawca jest uzależniony od alkoholu, zintensyfikować w ramach pracy grup działania przedstawiciela Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
11. O zakończeniu procedury powiadamiać podmioty w niej uczestniczące zgodnie z § 18 ust. 3 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163), w związku z art. 7 ust.1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.*

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej